

Aan de Minister van Economische Zaken
Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

12 juli 2024

Kenmerk

DEIZ / 36601711

nota

Verslag Raad voor Concurrentievermogen 8-9 juli
2024

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

2

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Op 8-9 juli vond de informele Raad voor Concurrentievermogen (RvC) plaats, waarover bijgevoegd verslag is opgesteld. Op een informele Raad vindt geen besluitvorming plaats. Het verslag wordt naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd.

Tevens stuurt u, zoals toegezegd bij het Schriftelijk Overleg inzake deze Raad, de rest van de beantwoording op de nog openstaande Kamervragen uit dit Schriftelijk Overleg mee met dit verslag. De antwoorden op vraag 8 en 10 worden mede namens Minister van Klimaat en Groene Groei gestuurd. De antwoorden op vraag 20, 23, 26, 30, 31 en 32 gaan mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur, en Wetenschap.

Geadviseerd besluit

- U (MEZ) kunt beide Kamerbrieven, waarin u verslag doet van de Raad voor Concurrentievermogen van 8-9 juli 2024, ondertekenen.
- U (MEZ) kunt akkoord gaan met de rest van de beantwoording op het Schriftelijk Overleg inzake deze RvC en de antwoorden meesturen met het verslag.
- U (MKG) kunt akkoord gaan met de antwoorden op vraag 8 en 10 mede namens u (voor eenvoud ook onder de toelichting los in deze nota opgenomen).

Kernpunten

Verslag

- Tijdens de Raad op 8-9 juli vond er een beleidsdebat plaats over een mogelijke nieuwe Europese concurrentievermogen agenda. Daarnaast

vonden er twee werksessies plaats over i) elektrische voertuigen en ii) kunstmatige intelligentie.

Kenmerk
DEIZ /36601711

Beantwoording openstaande SO vragen

- De GroenLinks- PvdA Fractie stelde vragen over de mededeling van de Commissie over biotechnologie, biograndstoffen en subsidiëring voor fossiele producten. In de beantwoording wordt toegezegd dat het nieuwe kabinet de inzet omtrent biotechnologie verder zal uitwerken en wordt erkend dat biograndstoffen een belangrijke rol hebben bij het vervullen van nationale en Europese doelstellingen (vraag 8 en 10 hieronder).
- De NSC-fractie stelde - naar aanleiding van het rapport van Enrico Letta over de interne markt - vragen over de harmonisatie van Europese wetgeving, de krapte op de arbeidsmarkt, de kapitaalmarktunie, knelpunten voor de interne markt en aanbesteden. In de beantwoording gaat u in op het belang van een zorgvuldige afweging bij de keuze voor maximum – of minimumharmonisatie van Europese wetgeving en lastenluwe implementatie, benoemt u wat de Commissie doet om de talent schaarste te adresseren, en adresseert u verschillende denkrichtingen over het verbeteren van de kapitaalmarktunie.
- De D66-fractie stelde vragen over territoriale leveringsbeperkingen (TLBs), investeren in innovatie, het versterken van de interne markt, en het belang van onderwijs en innovatie voor de interne markt. In de beantwoording gaat u in op de Nederlandse inzet omtrent TLBs, hoeveel in Nederland wordt geïnvesteerd in onderzoek en innovatie, en wat er gedaan kan worden om onrechtvaardige belemmeringen op de interne markt weg te nemen.
- De BBB-fractie stelde vragen over de mededeling van de Commissie inzake biotechnologie. In uw beantwoording geeft u nadere duiding over de scope van deze mededeling en wat de Nederlandse inzet is (voor zover al bepaald).
- De Volt-fractie stelde vragen over het versterken van de kapitaalmarktunie, het investeren in onderzoek en innovatie, het versterken van de interne markt, en de eerdergenoemde mededeling over biotechnologie. In uw beantwoording licht u verschillende visies op het versterken van de kapitaalmarktunie toe, gaat u in op de Nederlandse inzet over onderzoek en innovatie, waaronder specifiek de positie over het Horizonfonds, en gaat u in op de Nederlandse inzet op biotechnologie.

Toelichting

Antwoorden mede namens MKGG (vraag 8 en 10)

8) De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het kabinet zich ook uitspreekt voor het belang van duurzaamheid van biograndstoffen. Deze leden vinden dit ook belangrijk, zeker gezien de grote zorgen en duidelijke aanwijzingen dat bij de import van houtige biomassa er allerlei zaken misgaan. Eerder dit jaar heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) de studie Trajectverkenning klimaatneutraal 2050 uitgebracht en daaruit blijkt dat er veel potentie voor biograndstoffen is in de Europese Unie, en dan specifiek voor de landbouw en

marginale/verlaten gronden. Wat vindt de minister ervan om zich in te zetten om enkel van deze, Europese, bronnen biograndstoffen te winnen?

Kenmerk
DEIZ /36601711

Voor het bereiken van een klimaatneutrale en circulaire samenleving ziet het kabinet een belangrijke rol weggelegd voor de hoogwaardige inzet van duurzame biograndstoffen. Biograndstoffen zijn onmisbaar om de afhankelijkheid van primaire fossiele grandstoffen en minerale delfstoffen te beëindigen, bijvoorbeeld in de chemie, de bouw en bij de productie van brandstoffen voor onder andere de lucht- en scheepvaart. Daarnaast dragen zij bij aan de diversificatie van de landbouw en een beter verdienmodel voor de agrariërs. Het kabinet benadrukt dat de gebruikte biograndstoffen een duurzame herkomst dienen te hebben om negatieve effecten op onder andere biodiversiteit, koolstofvoorraad en bodemkwaliteit te voorkomen.

Zoals onder andere blijkt uit het Nationaal Plan Energiesysteem¹ zijn grote hoeveelheden biograndstoffen nodig om de gestelde doelen op het gebied van klimaatneutraal en circulair te behalen. Het is daarom van groot belang om alle beschikbare potentie te benutten, zowel nationaal als internationaal, mits de duurzame herkomst geborgd is. Binnen het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid, en Natuur wordt daarom gewerkt aan een biograndstoffenstrategie. Als aanvulling hierop is in het Nationaal Plan Energiesysteem ook een importstrategie voor duurzame koolstof (waaronder biograndstoffen) aangekondigd. Dit wordt de komende tijd verder uitgewerkt. In dat kader zal ook worden bekeken welke inzet op Europees niveau nodig is om de Europese beschikbaarheid van biograndstoffen aan te jagen.

Verder is het in strijd met WTO-regels om locatie-gebonden eisen (local content requirements) te stellen aan de winning of inkoop van producten. Daarom zet het kabinet zich in op verdere borging van de duurzaamheid: via implementatie van de duurzaamheidscriteria en aanscherpen van het toezicht. In het certificeringsproces wordt geen onderscheid gemaakt naar herkomst van binnen of buiten de EU; zowel biograndstoffen van binnen als van buiten de EU dienen aan de duurzaamheidseisen te voldoen. Tot slot gelden er op Europees niveau op dit moment alleen duurzaamheidscriteria voor het gebruik van biograndstoffen voor energietoepassingen (middels de Renewable Energy Directive). Dit kabinet zal zich in Europees verband inzetten voor het stellen van duurzaamheidscriteria voor ook andere toepassingen voor biograndstoffen (zoals voor de bouw en de chemie). De aangekondigde herziening van de EU bio-economie strategie lijkt hier een aanwezen moment voor.

9) De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het kabinet twijfelt of de genoemde deelacties, zoals de mogelijke opname van biotechnologie en biofabricage in het acceleratorwerkprogramma 2025 en het betrekken van de Europese Investeringsbank (EIB)-groep, voldoende is om het voor private investeerders aantrekkelijk te maken om te investeren in de sector. Dit zal het kabinet dan ook als aandachtspunt meenemen richting de Commissie. Het kabinet is er geen voorstander van dat als alternatief voor deze uitdaging wordt gekeken naar nieuwe publieke EU-middelen. Wat ziet het kabinet dan wel als mogelijkheid?

---

¹ Kamerstuk 32813-1319

In het debat van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat op 15 februari 2024 heeft de toenmalige Minister van Economische Zaken en Klimaat aangegeven dat de visie biotechnologie naar verwachting eind 2024 aan de Tweede Kamer kan worden gestuurd. Het kabinet zal hier verder aan werken. Met het ontwikkelen van deze gezamenlijke visie zal een stip op de horizon worden gezet over welke toepassingen van biotechnologie het stimuleren waard zijn.

Kenmerk
DEIZ /36601711

10) De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie merken op dat biogebaseerde producten over het algemeen hogere kosten voor grondstoffen en technische processen hebben dan fossiele producten en dit zorgt voor een onwenselijk concurrentienadeel en gemist verduurzamingspotentieel, mede veroorzaakt door subsidiëring van fossiele en andere producten. Is de minister bereid aan de Europese Commissie te vragen wat voor verschil het afschaffen van fossiele subsidies voor grondstoffen de business case voor biograndstoffen zou helpen?

Het kabinet erkent het geconstateerde prijsverschil en het feit dat zogeheten fossiele subsidies hier aan bij kunnen dragen. Naast prijsverschil constateert het kabinet dat ook het aanbod van biograndstoffen moet worden meegenomen in het bepalen van de businesscase; momenteel voldoet het aanbod namelijk niet aan de vraag. Het kabinet zet zich ten algemene in voor de groene business case, zo ook voor duurzame (bio)grondstoffen. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld een Europees initiatief omtrent duurzame koolstoffen als grondstof voor de chemische industrie geleid.² Voor zover uw vraag betrekking heeft op de rekenexercitie die de Commissie uit zou kunnen voeren om te bepalen wat het afschaffen van fossiele subsidies voor invloed op het prijsverschil met biograndstoffen zou kunnen hebben, zal ik indien opportuun deze vraag opbrengen bij een volgende Raad voor Concurrentievermogen waar dit onderwerp op de agenda staat.

---

² [Joint Statement on a European Sustainable Carbon Policy Package | Publication | Government.nl](#)